

- AL DOILEA RAZBOI MONDIAL- CONFERINTA DE LA IALTA

REFERAT ISTORIE

Impartirea lumi nu a avut loc!

La inceputul anului 1945, atunci cand cel de-adoilea Razboi Mondial nu se terminase inca, conducatorii celor trei puteri, fiind pe punctul de a-l castiga, Roosevelt, Stalin si Churchill se intalnesc pentru a pregati pacea.

Conferinta are loc in perioada 4-11 februarie 1945, in U.R.S.S, la IALTA , in Crimeea. Nicodata, pana atunci, nu s-au mai luat atatea decizii de catre un numar atat de mare de fiinte umane. Se spune ca acestia si-au impartit lumea sau numai Europa: nu este decat o legenda care nu corespunde deloc realitatii.

AMERICA ESTE IMPOTRIVA IMPARTIRII

Churchill si Stalin s-au intalnit la Moscova cu cateva luni inainte, in octombrie 1944. Roosvelt fiind retinut, cei doi, englezul si sovieticul, au repartizat procentele de influenta intre occidentali si U.R.S.S, in tarile din sud estul Europei. Concluziile de la Ialta sunt adeseori confundate cu acest proiect de impartire, limitat numai de regiunea balcanica si danubiana a continentului. Insa presedintele Statelor Unite este dezacord total cu acest tip de practica, caracteristic pentru batrana diplomatie europeana. Dupa parerea acestuia, se impune urgent o conferinta a celor trei, el accepta sa faca o calatorie lunga si obositoare in U.R.S.S. Stalin le comunicase ca desfasurarea razboiului in Europa Occidentala il impiedica sa-si paraseasca teritoriul.

Roosvelt si Churchill se intalnesc prealabil la Malta, in ziua de 2 februarie, pentru a se sfatui . Seara cele doua delegatii, foarte impozante, decoleaza catre est. Conferinta incepe pe data de 4, intr-o atmosfera calduroasa; euforia este impartita de cei trei mari, in ajunul victoriei comune impotriva dushmanului.

INTERESE DIVERGENTE

Stalin conteaza sa obtina pentru tara lui shubrezita compensari masive din partea germanilor. El intelege sa constituie si ca faca sa fie acceptata o zona defensiva in Europa Orientala, o zona de influenta la granitele U.R.S.S cu scopul de a preveni orice risc pentru o invazie militara. Atuurile sale sunt considerabile: soldatii sai sunt prezenti in toata partea de est a continentului, luna februarie au reusit sa patrunda in inima Prusiei, pe Oder, la 70 km de Berlin, in timp ce in vest, angolaxonii, intarziati de contraofensiva germana din Ardeni, nu trecusera inca Rinul.

Churchil este nelinistit din cauza acestei situatii. El simte ca Anglia nu este egala cu cei doi giganti si doreste ca Franta sa se asocieze hatararilor sale.

Roosvelt se deplaseaza la Ialta in calitate de solicitant: razboiul impotriva celui de al treilea Reich este pe punctul de lua sfarsit, dar nu si cel contra Japoniei ; Roosvelt doreste

sa obtina angajamentul sovieticilor in razboiul impotriva imperiului japonez. Pe de alta parte , el nu vede o pace durabila decat cu conditia ca cei mari sa continue sa se inteleaga in cadrul unei institutii internationale, mai eficiente decat Societatea Natiunilor , creata in 1919. Insa proiectul sau referitor la Organizatia Natiunilor Unite se impiedica de un obstacol: sovieticii vor sa detina 16 voturi, unul pentru fiecare din cele 15 republici care intra in componenta ei.

STALIN, MARELE INVINGATOR LA CONFERINTA

Dupa o saptamana de negocieri, Roosevelt obtine satisfactie privind cele doua puncte. Stalin promite intrarea in razboi a tarii sale impotriva Japoniei, la trei luni dupa capitulare Germaniei. In ceea ce priveste O.N.U, proiectul este definitiv pus la punct la Ialta, cand sovieticii isi reduc pretentiile si accepta sa fie numai trei voturi. Franta obtine o zona de ocupatie in Germania, alturi de cei trei mari. Dar marele invingator este Stalin. El se pune de acord cu Roosevelt asupra unei jumatați din compensarile germane, admite ca guvernul Poloniei va fi in principal, format din membrii echipei pe care trupele sale au instalat-o la Varsovia , la care se vor mai adauga cativa ministrii polonezi de la Londra si astfel sa organizeze zona defensiva separata de el.

Acest triumf, confirmat la Ialta, nu trebuie sa dea nastre la iluzii: de fapt, occidentalii nu au abandonat nimic in favoarea U.R.S.S din ce nu detine deja prin forta armelor. Ceea ce i se atribuie ca unui mit „ ordinii de la Ialta” , era in realitate deja conturat, iar Ialta a fost mai degraba o incercare zadarnica de a infrana un angrenaj pus bine in miscare.

IMPARTIREA EUROPEI: O lunga partida de sah

Daca impartirea Europei nu a fost hatarata la Ialta, acesta este rezultatul unei lungi evolutii, al unei adevarate partide de sah, inceputa cu cateva luni inainte de Ialta si terminata patru ani mai tarziu

Sovieticii sau aliatii? Influenta eliberatorului. Inca din 1944, incep sa se repartizeze pe eschierul european pionii, in functie de vointa si ritmul pozitiilor cucerite de fortele anglo-saxone in vest si sovietice in est, in lupta dusa impotriva Germaniei naziste.

Regimurile viitoare din tarile Europei sunt in mare parte conditionate de culoarea armatei eliberatoare sau ocupante. Si totusi nimic nu este facut automat: de exemplu , Austria, a carei parte orientala a fost tinuta de sovietici, nu este impartita in doua ca Germania dupa razboi; ea isi poate alege un regim economic si politic liberal.

Formarea zonei sovietice. Dupa 1945, Bulgaria, Romania si Polonia, piese principale in zona sovietica, nu mai au drept la "alegerile libere" prescrise la Ialta. In schimb, Ungaria si Cehoslovacia, pionii din linia a doua in raport cu frontierele U.R.S.S, nu sa mizat nimic dinainte. In aceste doua tari se organizeaza un scrutin conform legilor stabilite. In Ungaria, sunt necesari patru ani pentru comunisti, minoritari in 1945 { 17 % din voturi }, ca sa domine statul si sa puna mana pe putere; abia in februarie 1948, in timpul "loviturii de la Praga", s-a destramat dramatic colaborarea comunstilor si necomunistilor, in Cehoslovacia.

Sfarsitul impartirii: Germania si Grecia . Ultimele regiuni impartite sunt Germania, dupa criza de la Berlin din 1948 - 1949 si Grecia , unde , in acelasi timp , se terminase razboiul civil prin infrangerea comunistilor. De atunci, din 1949 nu mai este pe eschierul

European has no place where the two players could move the king. In chess terms the game is said to be a draw by stalemate. The European stalemate has remained such for 40 years...